

Spis treści

Podziękowania	5
Wstęp	7
Stan badań	15
Założenia metodologiczne	24
Cel i struktura książki	27

Część I

Kategoria życia i antropologia Hansa Jonasa, czyli o filozoficznych fundamentach zasady odpowiedzialności

Rozdział 1. Życie i metoda Hansa Jonasa	29
1.1. Biografia Hansa Jonasa	29
1.2. Metoda Hansa Jonasa	35
Rozdział 2. Związki Jonasa z filozofią życia	41
2.1. Artur Schopenhauer i Hans Jonas o popędzie płciowym	44
2.2. Fryderyk Nietzsche i Hans Jonas o przetrwaniu gatunku	46
2.3. Eros	48
Rozdział 3. Rola pojęcia życia w koncepcji filozoficznej Jonasa	52
3.1. Przemiany w stosunku człowieka do życia i śmierci, materii i ducha	57
3.2. Krytyka idealizmu i materializmu	61
3.3. Problem psychofizyczny i jego związek z zasadą odpowiedzialności	62
3.4. Życie – poza dualizmem i dwoma monizmami	67
Rozdział 4. Antropologia autora <i>Zasady odpowiedzialności</i>	70
4.1. Ernst Bloch i Hans Jonas o człowieczeństwie	75
4.2. Stosunek człowieka do natury	80
4.3. Zdolność do wytwarzania obrazów wyznacznikiem człowieczeństwa	83
4.4. Obrazowanie, prawda i fałsz	87
4.5. Wnioski na temat koncepcji człowieka uznawanej przez Jonasa	90

Część II

Hans Jonas o historycznych źródłach naukowej rezygnacji z odpowiedzialności etycznej

Rozdział 5. Analiza pojęcia prawdy o przeszłości w ujęciu Hansa Jonasa ...	96
5.1. Pojęcie prawdy	96
5.2. Bóg jako kronikarz świata	99
5.3. Postrzeganie przez Jonasa sposobu zachodzenia intelektualnych przemian	101
Rozdział 6. Kształtowanie się idei neutralności aksjologicznej bytu w ujęciu Hansa Jonasa	102
6.1. Klasyczny obraz świata – co zostaje odrzucone w wyniku neutralizacji aksjologicznej bytu	104
6.2. Radykalny gnostycyzm	107
6.3. Rewolucyjny charakter opisywanych przemian	109
6.4. Przemiany w astronomii dokonane przez Mikołaja Kopernika	111
6.5. Nieograniczony wszechświat	114
Rozdział 7. Matematyzacja wszechświata	115
7.1. Nauka między empirią a matematyką	116
7.2. Johannes Kepler o eliptycznych orbitach ciał niebieskich i roli Słońca	117
7.3. Matematyczna harmonia świata w teorii Johannesesa Keplera	120
7.4. Następstwa przyjęcia ilościowej koncepcji wiedzy	122
Rozdział 8. Galileusz – empiryczne potwierdzenia kopernikańskiej kosmologii	124
8.1. Nowa dynamika Galileusza	125
8.2. Teoria prostoty natury i jej aksjomatyczny charakter	129
8.3. Nowa metafizyka	131
Rozdział 9. Rola Francisa Bacona w kształtowaniu się nauk przyrodniczych	132
9.1. Stosunek Francisa Bacona do tradycji	134
9.2. Sposób zdobywania wiedzy według Francisa Bacona	136
9.3. Teoria idoli Francisa Bacona	139
9.4. Oddziaływania Francisa Bacona na metodologię nauk przyrodniczych	144
9.5. Podział ludzkiego doświadczenia na naukowe i pozanaukowe	148
Rozdział 10. René Descartes i świat aksjologicznie zneutralizowany	153
10.1. Jasność i wyraźność jako kryterium racjonalności	158
10.2. Świat aksjologicznie zneutralizowany	160

Część III

Zasada odpowiedzialności Hansa Jonasa

Rozdział 11. Treść zasady odpowiedzialności	164
11.1. Odpowiedzialność w ujęciu Hansa Jonasa	166
11.2. Odpowiedzialność rodzicielska i odpowiedzialność polityczna	169
11.3. Totalny i czasowy wymiar odpowiedzialności	174
11.4. Wybiegający w przyszłość charakter odpowiedzialności	175
11.5. Stanowisko etyczne Jonasa na tle poprzedzających je koncepcji etycznych	179
11.6. Kant i Jonas – imperatyw kategoryczny a zasada odpowiedzialności	185
Rozdział 12. Zmiany w sytuacji człowieka w świecie	190
12.1. Zasada odpowiedzialności w kontekście przewidywania przyszłości	191
12.2. Miejsce techniki w życiu człowieka	196
12.3. Postęp techniczny	200
12.4. Specyfika nowoczesnej utopii	209
12.5. Wolność i konieczność a ludzka godność	214
12.6. Potrzeba nowej etyki	217
Rozdział 13. Metafizyka zasady odpowiedzialności – o wyprowadzaniu powinności z bytu	218
13.1. Cele i wartości	219
13.2. Celowościowy charakter rzeczywistości	220
13.3. Kosmologia	228
13.4. Bóg i odpowiedzialność w koncepcji Jonasa	230
13.5. Konsekwencje zasady odpowiedzialności	234
 Zakończenie	 241
Bibliografia	247
Indeks nazwisk	251
Summary	255